

SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

Specialus dienraščio „Respublika“ priedas

ŽALGIRIS

Nr. 142

Šiaulių ir Lietuvos patriotas, literatūros vertėjas iš lietuvių į vokiečių kalbą, jaunesnysis mokslinis bendradarbis Markas RODUNERIS - grynakraujis šveicaras, lietuviškai kalbantis su vos juntamu akcentu, gyvenimu savo šalyje nusivylusiems lietuviams primena: „Jūs juk kovojote už laisvę kalbėti lietuviškai, rėsti savąjį gyvenimą ant tautinių kultūrinių ir moralės pamatų, kurti šalies ateitį kliaujantis pačių išpažįstamomis vertybėmis. Jūs tą kovą laimėjote. Tad kodėl gi iškovota laisve nesinaudojate? Kodėl nekuriate savo šalies patys, laukdami, kol už jus tai padarys Lietuvos Seimas ar Briuselis?“

Eltos nuotr.

ra. Palyginti su Nepriklausomybės kelio pradžia, žmonės netekę tikėjimo, vilties ir noro stengtis.

Tačiau dėl to kalta ne tik valdžia, bet ir kiekvienas mūsų. Juk svajojome apie nepriklausomybę, apie laisvę. Būtent laisvę gyventi taip, kaip, manome, yra teisinga. Laisvę kliautis tomis vertybėmis ir prioritetais, kuriuos išpažįstame. Dabar tą laisvę turime, tad kodėl gi nesinaudojame? Yra leidžiama visą savo sielą atiduoti kultūrai, kurti, organizuoti, burtis bendraminčių draugijon, puoselėti kultūrą, tautines vertybes, moralę. Bet to nedarome, nes mūsų neskatinama ir nepadedama valdžia. Kitaip tariant, norime ne laisvės, o monarcho galios - kad ne mes patys, o kiti dirbtų pagal mūsų pageidavimus.

Dera suprasti, kad valdžia yra politinės partijos. O politinės partijos Lietuvoje, paradoksaliai, bet neturi jokios ideologijos, turi tik interesus. Todėl taip ir išeina, kad nėra kas dirba Lietuvai - kiekvienas dirba „savo chebrytei“. Todėl išeina, kad valstybė nėra tikslas, o lokalinių interesų kovų mūšio laukas. O juk į mūšio lauką visuomet žiūrima stratego, o ne rūpestingo šeimininko akimi.

Kritikos nusipelno ir jaunimas. Jis jau seniai pastebėjo, kad įtakos sferas pasidalijusios „chebrytės“ jiems stengiasi nepalikti vietos, tiesiog brutaliai verčia emigruoti. Keista, kad jaunimas visiškai nesikaudamas paklūsta anų planams. Nejaugi tiek silpni? Kodėl jie negalėtų burtis į alternatyvią jėgą? Kodėl nepareiškia, kad Lietuva yra jų, o ne korumpuotų senių?

Ir dar vienas ydingas dalykas. Lietuvoje frazė „Bet juk ir kitas taip daro“ kažki kaip paradoksaliai pateisina nusižengimą Tėvynei, moralei, žmogiškumui - bet kam. Tai juk akivaizdus smukimas žemyn. Jei turi moralę, privalai jai atstovauti. Antraip tu jos neturi, tik meluoji turįs.

- Būdamas šveicaras, augęs valstybėje, kurioje valstybinės kalbos net keturios, o tautų - turbūt dar daugiau, turbūt labai gerai suprantate, ką reiškia savojo identiteto paieškos ir kaip tai svarbu. Todėl klausiu, ką manote apie valstybių sienas, kalbos, kultūros, mentalitetų skirtumus mėginančią sunaikinti globalizaciją?

- Asmeniškai problemų dėl globalizacijos neturiu, tačiau esu įsitikinęs, kad globalizacijai būtina atsvara - kiekvieno žmogaus filosofinis psichologinis vidinis identitetas. Ir kuo tas identitetas lokalesnis, tuo geriau. Bendrinė kalba tam tikra prasme juk taip pat yra globalizacija. Todėl esu visa širdimi už etninių zonų, tarmių išsaugojimą. Juk būtent tarmėse yra tas gilesnis kultūrinis sluoksnis, kuris net ir nunykus bendrinei kalbai padėtų puoselėti lietuvių tautą ir lietuvišką identitetą.

- Dėl to ir mėginiate inicijuoti, kad Lietuvos mokyklose būtų dėstoma žemaičių kalba?

- Ne tik žemaičių. Norėčiau išsaugoti visas čia istoriškai apsigyvenusias kalbas. Pavyzdžiui, karaimų. Juk kiekvienos kalbos mirtis

- tai atskiros pasaulėžiūros mirtis, atskiro autentiško pasaulio mirtis. Keista, žmonija aprauda kiekvieną išnykstančią gyvūnų rūšį, tačiau visiškai abejinga kalbų ir tautų išnykimui. Pavyzdžiui, Prancūzija jau prarado didžiulį lobį - savąsias tarmes. Kiti turėtų pasimokyti iš tokių klaidų. O štai Šveicarijoje tarmės klesti. Pavyzdžiui, vadinamieji vokiečiškai šveicarai kalba ne bendrine vokiečių kalba, o tarme. Ja kalbama ir per regionines televizijas, ir įgarsinami kino filmai... Bendrinė kalba - tik rašytinė.

- Šveicarija pagal savo egzotišnę sandarą - tarsi miniatiūrinė Europos Sąjunga. Todėl ES psichologinės problemas jums pažįstamos. Pamokykite ES tautas, kaip bendroje teritorijoje nesusipjauti dėl skirtingų kalbų, religijų, papročių ir mentalitetų.

- Manote, kad Šveicarijoje nepasitaiko trinčių, atsirandančių dėl skirtingų kalbų ar religijų? Dar ir kaip pasitaiko. Pavyzdžiui, prancūzakalbė Šveicarijos dalis. Jų yra procentiškai nedaug, palyginti su kitų kalbų grupėmis, todėl neretai pasijunta skriaudžiami. Demokratinėje sistemoje vis dėlto laimi tie, kurie atstovauja daugumai. Todėl dauguma prancūzakalbių šveicarų pagal įsitikinimus - kairieji.

Kalba neturėtų būti slenkstis bendraujant - turėtų būti jungtis, tačiau nepamirškime ir istoriškai susiklosčiusių aplinkybių. Tarkim, šiandienis lietuvių ir lenkų konfliktas. Jo šaknų reikėtų ieškoti prieškariniu ir prieškarinio atgarsiuose, ataidinčiuose mūsų emocijose. Manau, net ir nieko nesprendžiant, po penkiasdešimties metų šis konfliktas atrodys vaikiškai, gėdingai kvailas tiek lietuviams, tiek lenkams.

O dėl pamokymo... Tokio pobūdžio konfliktus paprastai išsprendžia žmonės, kuriems išmintis yra svarbesnė nei emocijos. Kaip manote, yra lietuvių, kurie yra geranoriški lenkams? Būtent, ne V.Tomaševskiui, o lenkų tautai. Manau, kad yra, ir nemažai. Lygiai tiek yra ir lenkų, draugiškų lietuvių tautai. Pakaktų keliems tokiems lenkams ir keliems tokiems lietuviams susivienyti, pavyzdžiui, į partiją, ir konfliktuojančios šutvės netektų kozirių.

- Lietuvoje vis garsiau reiškiamas gąsdinanti nuomonė, kad tauta išsivaikščios ir po šimto metų Lietuvos nebebus. Ką apie tai manote jūs?

- Lietuva neišnyks. Lietuvių kalba, o su ja ir kultūra - taip pat. Jei bent saujelė lietuvių tebenorės būti lietuviams ir kalbėti gimtąja kalba. O skiepyti norą, motyvuoti žmones nėra taip jau sunku. Atkreipkime dėmesį į Velsą. Pakako kelioms muzikos grupėms imti dainuoti velsietiška, pakako tarp jaunimo paskelbti šūkį, kad kalbėti velsietiška seksualu, ir kalba šiandien gyvena atgimimo laikus.

Reikia tik vieno - mylėti savo kalbą, savo šalį, gerbti jos kultūrą ir istoriją. Tuomet patys būsime savosios tautos lobynų saugyklos. Ir kol būsime gyvi, Lietuva nebus grėsmės išnykti.

Rimvydas STANKEVIČIUS „Respublikos“ žurnalistas

- Šiek tiek pasidomėjus jūsų veikla, sužinojus, kad tikrų tikriausias šveicaras darbuojasi Lietuvos kultūrai, rūpinasi, kad žemaičių kalba būtų dėstoma bendrojo lavinimo mokyklose, užsiima lietuvių literatūros vertimais ir sklaida užsienyje, taip ir norisi pavadinti jus Lietuvos patriotu. Gal ir pats save tokiu laikote?

- Žinoma. Žmogus tiesiog privalo būti tos šalies, kurioje gyvena, patriotas. Antraip pasirenkamas labai amoralus santykis su savo gyvenama vieta, kaimynais, aplinka, kuri juk yra kasdienio kraštovaizdžio, kasdienio gyvenimo dalis. Tuomet išeina: jie man - draugai, o aš jiems - priešas. Mano manymu, tai nedora.

Aš ir lietuviams nepaliauju karatojų: kol nesate savo tėviškės, savo gimtojo miesto, miesto, kuriame gyvenate, patriotai, tapti Lietuvos patriotais tiesiog neturite galimybių.

Laikau save tikru šiauliečiu, nors nesu čia gimęs, manau, turiu tokią teisę, nes gyvenu šiame mieste jau daugelį metų ir man nenusipjauti, kaip sekasi mano miestui ir šalia manęs gyvenantiems žmonėms.

- Nemaža dalis lietuvių savąją Tėvynę vadina beviltiška

Laisvė ne laukti, o kurti

- neištiesiančia savo piliečiams nei kūniškojo, nei dvasinio - kultūrinio peno. Kaip visa ši Lietuvos kultūrinė, tiksliau - nekultūrinė, situacija atrodo jums, galinčiam pažvelgti į tai iš šalies? Kad ir nuo gimtųjų kalnų viršukalnės?

- Na, nuo kalnų pažvelgti sunkoka - labai seniai jau juose nebuvau, tačiau, mano akimis, nieko pražūtingai blogo čia nematyti. Partikuliarinių interesų, intrigų esama visur - ir Šveicarijoje, ir Vokietijoje, ir tose valstybėse, į kurias lietuviai mėgsta emigruoti.

Žinoma, nėra čia viskas gražu ir išpuoselėta, tačiau savu kailiu patyriau - jeigu tikrai nori puoselėti kultūrą, čia tam tikrai nėra pačios blogiausios sąlygos. Galimybių pasireikšti yra. Tai puikiai matyti

iš festivalių, puikiai suorganizuotų renginių...

Lyginant su gimtąja mano Šveicarija - Lietuvai palinkėčiau sukurti nuo valdžios nepriklausomą organizaciją, pristatančią kultūrą ir pas save, ir užsienyje. Pavyzdžiui, sprendimas panaikinti „Lietuviškas knygas“ ir paversti ministerijai pavaldžiu padaliniu, man atrodo problemiškas. Iš patirties žinau, kad kultūra kur kas efektyviau stimuliuojama, kaip ką pasirinkti ir kaip finansuoti sprendžia ne politinio pasaulio, o kultūros žmonės.

Žinoma, valstybinis požiūris į kultūros reikalus ir apskritai į visuomenės reikalus negirtinas. Pastebiu, kad tiek kultūros žmonių, tiek nemažos dalies Lietuvos gyventojų kasdienė emocija nėra ge-

Lietuva - kultūra, tauta ir pasaulis

Gyvename moderniais laikais. Kitokiais nei gyveno mūsų tėvai, seneliai ar dar senesni protėviai. Gyvename globaliame pasaulyje, vartojame iš įvairiausių pasaulio šalių atvežtus maisto produktus, avime užsienio gamintojų pagamintą avalynę, žiūrime iš užsienio transliuojamas programas, o pati mūsų šalis jau kuris laikas yra tapusi integralia įvairiausių tarptautinių sąjungų bei organizacijų dalimi. Tačiau ar taip plačiai „atsivėrę“ visam pasauliui nerizikuojame prarasti dalelę savęs, to, kas esame ir kas mus apibrėžia kaip tautą? O gal šis procesas jau prasidėjo ir yra neišvengiamas?

Apie tai ir pakalbėsime šioje ŽALGIRIO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDĖJIMO apskritojo stalo diskusijoje, kurioje dalyvauja režisierius Jonas JURAŠAS, buvęs Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas poetas Jonas LINIAUSKAS, Alytaus miesto teatro režisierius Arvydas KINDERIS, rašytojas Vytautas MARTINKUS ir filosofas Vytautas RUBAVIČIUS. Pokalbį vedą Gediminas JAKAVONIS.

G.JAKAVONIS: Naudodamasis proga pasakysiu, kad gerbiamas J.Jurašas išvyksta į Ameriką ir vis dėlto rado laiko padiskutuoti šia tema. Gyvename okupuoti Europos Sąjungos. Pakartosiu jos prezidento Hermano van Rompėjaus (Herman van Rompuy) žodžius, kad dabartinėje Europos Sąjungoje nacionalinė kultūra turi išnykti. Būdami joje, ugdome globalinį, internacionalų žmogų. O kaipgi dėl mūsų tautinės kalbos, kultūros ir tradicijų?

J.JURAŠAS: Manau, tai asmeninė vieno žmogaus nuomonė, tai nėra direktyva, privaloma nuoroda vykdyti, kaip anoje sąjungoje, kurios mes buvome okupuoti. Priešingai, tos įvairiaspalvės Europos Sąjungoje auginamos gėlės ir yra tikrasis grožis, kai mes nesiniveliuojame ir nebandome būti kaip visi. Neseniai man iš Amerikos atsiuntė dienraščio „The New York Times“ straipsnį apie lietuvių kalbą. Tai išpūdingiausias straipsnis, kokį tik esu skaitęs. Jame teigiama, kad lietuvių kalba yra seniausia pasaulyje. Vienas profesorius įrodinėja, kad ji buvo vartojama tūkstantį metų pr. Kr. Tiek mažybinių maloninių žodžių neturi nė viena kita pasaulyje kalba. Vien tik tai „mergelės“, „žirgeliai“, „darželiai“. Reikėtų, kad kas tą straipsnį išverstų į lietuvių kalbą.

V.MARTINKUS: Jis išverstas, jau turiu lietuvišką variantą.

J.JURAŠAS: Jeigu „The New York Times“ parašė, vadinasi, tai šį tą reiškia. Man asmeniškai jau

neįdomu statyti spektaklius, kurie neliestų Lietuvos kultūros, jos istorijos šaknų, kur nebūtų gvildinami lietuviams gyvybiškai svarbūs klausimai. Toleruoti ir skatinti nacionalinių kultūrų įvairovę būtų svarbiausias Europos Sąjungos uždavinys. Jeigu mes visi pradėsime kalbėti tik viena kalba ir komuniuoti tais pačiais kodiniais ženklais, bus labai liūdna ir pasaulis taps daug skurdesnis.

G.JAKAVONIS: Sakėte, kad H.van Rompėjaus žodžiai galbūt yra vieno žmogaus nuomonė. Duok Dieve, kad taip, bet tuo abejočiau. Visose televizijose dominuoja tas amerikonizmas, kosmopolitizmas blogąja prasme. Gerbiamas Jonai, kokią jūs matote padėtį Lietuvoje, mums įstojus į Europos Sąjungą? Ką turime daryti saugodami savo tautą?

▶ Tauta atsirenka, kas yra tikra, kas paviršutiniška, kas laikina

Jonas JURAŠAS
Režisierius

J.LINIAUSKAS: Kažkaip tos grėsmės nejutau tol, kol neišgirdau šios frazės. Kaip sako Jonas, na, nusikalbėjo žmogus - norėjo pakalbėti apie ekonomiką, o pasakė apie kultūrą. Kai Lietuva stoji į Europos Sąjungą, joje buvo akcentuojama, kad kiekvienai valstybei paliekama rūpintis savo kultūra, tauta, identitetu. Kaip ir buvo pasakyta, tai gėlių puokštė. Visos kalbos ir kultūros turi sudaryti pilnatvę Europos Sąjungoje. Jeigu bandoma nusikalbėti, tai tinka tik „makdonaldams“. Beje, Prancūzijoje „makdonaldai“ ir tai ne plastikiniai būna, stalai ir kėdės ten tikro medžio, nes kitokių neįsileidžia - net ir tie turi prisitaikyti. Man atrodo, Lie-

tuvoje su kultūra problemų buvo dėl to, kad išnaikinta vidurinė klasė, kuri buvo kultūros variklis, vartotoja. Prisimenu savo seną pokalbį su Jonu Pajaju viešint Indijoje. Tai jis, mokėdamas gražiai pašiepti, tarė: „Žemės ūkis jūsų kaip dabar pakilęs!“ - „Kaip tai pakilęs? Tušti laukai“, - suglumau. O tas sako, kad seneniai buvo Vilniuje - mersedesai prospektu važinėja. Jei važiuoja mersedesas, vadinasi, važiuoja ir naujas kombainas laukuose. Vėliau pradėjo aiškinti, kokia yra padėtis Indijoje. Valstybėje mažiausiai uždriba medicinos seselės, nes silpna profsąjunga. Daugiausia uždriba universitetų profesūra, bet ji uždriba tik du kartus daugiau nei mažiausiai uždribantys asmenys. Jei Lietuvos valstybinėse įmonėse generalinis direktorius uždribtų, tarkim, du kartus daugiau nei inžinierius, tik įsivaizduokite, kokia atsirastų vidurinė klasė, kaip pakiltų perkamoji galia ir kalbant apie tą pačią kultūros sritį - teatrą, knygos. Ižiūriu dvi baisiausias kultūros problemas: bibliotekos be knygų ir išnaikinta vidurinė klasė. Įvykdytas kultūrinis genocidas.

G.JAKAVONIS: Arvydai, Jonas sako, kad Europos Sąjungoje vis dėlto yra gerai. Štai

Yra Vilniuje keli modernaus meno muziejai, naujajame bus ir lietuvių autorių, modernizmo mes juk negalime paneigti. Tuo labiau stotoma ne valstybės, o privačiomis lė-

kartą jas perskaičiau ir matau, kad jos tarpusavyje niekaip nesubordinuotos. Laimingas buvo Jonas Basanavičius ir kiti mūsų patriarchai, kurie žinojo, kad yra viena kalba,

▶ Mes turime stengtis atsi-riboti nuo to, kas mums nepriimtina, ugdydami savo kūrybines galias

Vytautas RUBAVIČIUS
Filosofas

šomis. Manau, nepakenktų toks muziejus Lietuvai. Ko gero, reikėtų ir kitų dalykų. Aš gyvenu nedideliame miestelyje ir matau tendenciją, kaip šita populiarioji kultūra suteikia savotišką lengvumo pojūtį, ypač jaunajai kartai. Mes labai daug spektaklių statome jaunimui. Labai dažnai į teatrą ateina žmonės su kokakola, bulvių traškučiais. Jie ateina kaip į kino teatrą. Dėstau dramą ir mokykloje, ir juntamas toks kultūros lengvumo pojūtis - nereikia įsigilinti, viskas labai paprasta, labai paviršutiniška. Tai ta iš Vakarų ateinanti populiarioji kultūra daro savotišką žalą. Bet manau, kad jauni žmonės subręš bėgant laikui.

G.JAKAVONIS: Vytautai, turime garsiają Mykolo Žilinsko dailės galeriją, kur jau įėjus juntama drėgmė, puvėsių kvapas. Turime daugybę uždaromų kaimo bibliotekų varvančiais stogais. Na, neatsiranda tų didelių gerų ponų ar rėmėjų, kurie paremontuotų. Naikinama knygų kultūra.

V.MARTINKUS: Rodos, Donaldas Kajokas kalbėjo apie mūsų bibliotekų internetinę modernybę. Jeigu bibliotekos dabar lieka be knygų, tai kokie čia mūsų prioritetai? Mes dabar manome, kad bibliotekose pirmiausia turėtų būti internetas, o kiek jau tų naujų knygų joje atsiras, tiek ir užteks. Jokiu būdu. Man regis, visos čia mūsų aptariamoms problemoms kyla dėl to, kad nesusigaudome, kas yra kultūros savaimingumas. Kultūrą mes norime reguliuoti, planuoti. Kaip ir anais laikais, „iš aukščiau“, „iš viršaus“. Prieš metus, jau kelintą kartą, mūsų valstybė priėmė kultūros politikos gaires. Ten nurodyta, rodos, dešimt strateginių krypčių. Ne

viena tauta, viena valstybė, bet tie laikai lyg ir praėjo. Sakoma, nei kalbos mums gal reikia, nei literatūros lietuviškos. Dėl straipsnio „The New York Times“ - jame minima tai, ką mes visi puikiausiai žinome: kad mūsų kalba yra giluminė, pasąmoninė struktūra, kad ji atėjusi iš tam tikrų priešistorinių laikų, kad tai ne tik kalba, tai ir etnosas, ir kiti dalykai. Visa tai niekur nedingo. Ir dabar Jonas išsigando Europos Sąjungos prezidento žodžių. Netikiu, kad visa tai išnyks. Taip kalbantys žmonės nesuvokia, kad yra gilesnių jėgų, kurios neleido seniau mūsų kalbai ir kultūrai išnykti, neeis ir dabar.

G.JAKAVONIS: Klausimas kitam Vytautui. Jūsų bendravardis užsiminė apie etnosą. To elito, kuris praturtėdavo, atstovai visada mus palikdavo, išduodavo, nutautėdavo. Dabartinėje Lietuvoje neturime labai žymių Radvilų ar Sapiegų, žmonės šiomis pavardėmis kažkur dingę. Visą laiką kultūrą palaikė kaimo žmonės, etnokultūra - tai mūsų tautos šaknys. Dabar nyksta mūsų kaimai, sugriovėme kolūkius. Sutikite, skiriasi miesto ir kaimo kultūra - dvasingumo daugiau anoje. Ar nematote čia grėsmės?

J.JURAŠAS: Maža pastabėlė: ne griauant kolūkius buvo naikinamas kaimas, o kuriant kolūkius ir vežant į Sibirą tuos, kurie nenorėjo jų steigti.

V.RUBAVIČIUS: Jei jau kalbėsime apie kaimą, tai čia buvo mūsų tvirtybė. Kaip tauta mes susikūrėme iš kaimo. Mes galime pasidžiaugti seniausia kalba, vienu kitu iškastu dzingulėliu, tačiau atmintis mūsų nieko nesiekia. Ir mūsų bėda, kad neturime urbanistinės

bendruomenės, istorinės bendruomenės, kuri ir kuria civilizaciją. Ne kaimas yra civilizacijos kūrėjas. Istorija taip lėmė, kad miesto bendruomenių mes ir neturime. Mes esame pokario, sovietmečio formuota bendruomenė. Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2030“. Jei palygintume savo strategiją su estų, pamatytume, kad estai turi tautinį mentalitetą, yra išskėlę nacionalinės svarbos uždavinius ir imasi atsakų į iššūkius, kylančius estų tautai ir estiškumui. O mūsų dokumente apskritai nėra jokios nacionalinės ir kultūrinės mąstysenos. Dabar mūsų kultūrinis, valstybinis ir visoks kitoks elitas sugebėjo parodyti Europai tik tai tokį dokumentą, numatantį mūsų raidą iki 2030 metų. Iki tol mūsų, čia sėdinčių, gal ir neliks, tai mūsų vaikai tarsi turės pagal tokį dokumentą gyventi. Ir mes tokiu gaminiu didžiuojamės. Aplinkybės lėmus, tam tikri žmonės greitai praturtėjo. Bet greitas praturtėjimas nesutvirtina nei kultūrinio, nei valstybinio mentaliteto. Dabar esame Europos Sąjungoje. Paminėti prezidento žodžiai, mano galva, yra nesusipratimas. Jis pats gyvena Belgijoje, kuriai jau ilgą laiką gresia subyrėjimas. Kodėl taip yra? Dėl tvirtos dviejų bendruomenių nacionalinės savimonės, kuri niekaip nesiruošia išnykti ir tik tvirtėja Europos Sąjungos sąlygomis. Ir visiškai nesvarbu, kad Belgijoje įsikūrusi Europos Sąjungos būstinė, kad ši sąjunga nuo pokario laikėsi denacionalizavimo, nutautinimo politikos, - buvo bijoma nacionalizmo, dėl kurio kilo daug bėdų Europoje. Visa tai suprantama, bet Europos Sąjunga teikia ir įvairių galimybių tiems patiems belgams, kaip etnokultūriniais dariniams, tvirtėti. Tų galimybių turime ir mes. Klausimas, ar mes jas matome ir jomis pasinaudojame.

G.JAKAVONIS: Jonai, paprovokuosiu jus dėl to, kas vyksta Lietuvoje. Kalbame, kad lietuvių kalba yra viena seniausių, kad tai yra raktas į kitų pasaulio kalbų ir istorijos supratimą, o štai Mantas Adomėnas, baigęs „kembrižus“, dabar, būdamas Seimo nariu, organizuoja judėjimą „stabdyk lietuvių kalbą“. Vytautas paminėjo žydų tautą - Masados tvirtovės gynėjai, matydami, kad neatsilaikys prieš priešus, išsižudė. Šiandien Izraelio kariuomenė, pridėjusi prie tos tvirtovės rąstus, duoda priesaiką valstybei. Pas mus kunigaikštis Margiris, apsuptas priešų, susidegino, o dabar štai išeina istoriko Dariaus Barono knyga, kur tvirtinama, kad Margiris buvo psichikos ligonis. Ar negąsdina tokios tendencijos?

Populiarioji kultūra suteikia savotišką lengvumo pojūtį, ypač jaunajai kartai

Arvydas KINDERIS
Režisierius

J.JURASAS: Nekomentuosiu to klausimo. Norėčiau grįžti prie temos, kaip susilieja europinės kultūros. Dirbau ir Belgijoje, tačiau, kaip tos dvi kultūros ten egzistuoja. Ką tik pastaciau spektaklį „Ap-sivalymas“ pagal suomių dramaturgės Sofi Oksanen veikalą „Valymas“. Pastaciau jį apie Estiją, bet visi kaip vienas salėje esantys kal-

Reikia kelti klausimą, kaip mes prisidėsime prie savo tautos išlikimo arba jos puoselėjimo

Vytautas MARTINKUS
Rašytojas

bėjo, kad tai yra apie Lietuvą. Vadinasi, yra europinės kultūros kontekstas. Kalbant apie Pilėnus ir Masadą lygybės ženklą dėti negalima, bet turbūt yra kai kas panašaus. Nemanau, kad kas nors gali paneigti, panaikinti arba uždrausti tai, ko tūkstančius metų niekam nepavyko uždrausti Lietuvoje. Kaip nepavyko uždrausti knygų, knygnešiai slapta jas nešė. Carinė santvarka bandė naikinti lietuvių kalbą, lietuvius. Nepavyko. Sovietinė santvarka 50 metų bandė. Nepavyko. Nepavyks ir Europos Sąjungai, net jeigu būtų žmonių, kurie norėtų tai padaryti. Lietuvių tauta nepaprastai atspari. Masinė emigracija gal tik kelia nerimą. Tarpukariu irgi buvo didelė emigracija, bet tie žmonės grįžo, parvežė savo santaupas, atkūrė Lietuvą. Galbūt ir ši karta, šiek tiek pasiganiusi vakarietiškoje lankose, grįš atgal kitais pavidalais. Nesu šalininkas taip nuogaštai, kad mes dabar galutinai ir sunyksime kaip tauta.

G.JAKAVONIS: Jonai, esu tik už tai, kad mes iš tos Europos kultūros ką nors gero perimtumė. Sutikite, kad iš Vakarų ateina daug negerų dalykų. Mūsų gana nedaug, ir mūsų žmonės nėra atsparūs tokiai pigiai, paviršiumi apsiribojančiai kultūrai, kaip „popsas“ ar dar kas nors.

J.JURASAS: Paviršiuje visada plaukia šiukšlės, lengvi daiktai, lengva materija. Bet žmogus atsirenka. Ir tauta atsirenka, kas yra tikra, kas paviršutiniška, kas laikina. Man labai patiko V.Rubavičiaus mintis dėl vidurinės klasės ir miesto kultūros. Per tiek metų gyvenamas Amerikoje galiu pasakyti, kad šioje šalyje nėra ūkininkų, nes yra technika. Ir mačiau ūkių, kuriuose šimtus, tūkstančius hektarų žemės apdirba viena šeima, - visi traktoriai valdomi kompiuteriais. Pavydėtina, kad Amerikoje yra vidurinė klasė, būtent ji yra pagrindinė ir geresnė, ir prastesnė kultūros vartotoja. Lietuvoje ji labai labai menka, kol kas nepajėgi atsispirti paviršutiniškai kultūrai ir puoselėti rimtąją. Bet matome, kad šalyje, kur trys milijonai gyventojų, egzistuoja teatrai, netgi Alytuje. Yra pastangų, yra daug pasiaukojančių žmonių. Ir labai lengva taip sakyti, kad mes griebiamės tik lengvą vakarietiškos kultūros paviršių.

tra, jei kuri partija užsimano Estijoje pakeisti įstatymą, ji atiduoda savo rengiamas pataisas panagrėnėti mokslininkams. Nagrinėjama, kam įstatymo pataisos bus naudingos. Jei vienam žmogui, net nėra kalbos apie pataisų priėmimą. Jei grupelėi, sferai, irgi net nėra kalbos apie tai. Keičiamas įstatymas tik tuomet, jeigu tai bus naudinga, kad ir po dvejų trejų metų, visai estų tautai. Mes su Vytautu Martinkumi prieš keletą dienų buvome konferencijoje: Švietimo ministerijos atstovai kalbėjo, kad prieš dešimtmetį buvo, jei neklystu, 60 tūkst. pirmokų, dabar atėjo tik 20 tūkst. Tai dėl tų 40 tūkst. ir bibliotekų be knygų. Technologijas mes turime, dabar visur yra internetas, bet kokį turinį mes galime perduoti, kur ta žinia? Bibliotekos be knygų - tai kaip vaistinė be aspirino ir analgino, maisto parduotuvė be duonos.

G.JAKAVONIS: Dėkingas likimui, kad kitados esu matęs Jono pastatytą spektaklį „Barbora Radvilaitė“. Ir kai dar aš žinau atilšį Rūta Stalilūnaitė atliko pagrindinį vaidmenį. Man tarybiniais laikais tai buvo pats stipriausias spektaklis, už kurį Jonas į užsienį buvo ištremtas iš Sovietų Sąjungos. Dabar šiais laikais, Arvydai, tu statai „Barbora Radvilaitė“, prieš kelias savaites žiūrėjau. Turbūt atsiranda būtinybė grįžti prie šios istorinės temos, tų mūsų didžiųjų istorijos, kur visada rasime ko pasisemti. Ar čia iš pasąmonės kilo tokia mintis, ar tyčia buvo sugalvota?

A.KINDERIS: Kai galvoji apie Lietuvą, galvoji apie asmenybes, kurios su ja susijusios. Norėčiau pasakyti, kad ten dar labai svarbi meilės istorija, būtent dėl jos Žygimantas Augustas parklupdė visus Lenkijos didikus. Tai tokios vidinės intencijos. Pabrėšiu, mes dirbame jauniems žmonėms, o kuo gi tą jauną žmogų privilioti? Esame istorijų pasakotojai. Ką galima papasakoti apie Barbora Radvilaitę, mūsų karalienę? Mes turime asmenybių, turime į ką lygiuotis. Dramaturgijoje tų temų nėra labai daug, ir pačios dramaturgijos nėra labai daug. Klausiam, kas veda Lietuvą į priekį, kas ugdo tuos vaikus. Labai noriu už tai padėkoti lietuvių kalbos mokytojams. Dėl kitų vietos procesų. Visai neseniai Alytuje vyko kultūros darbuotojų konferencija. Alytuje yra muziejus, biblioteka, teatras, išlaikomi savivaldybės. Turbūt reta savivaldybė ryžtųsi išlaikyti teatrą. Konferencijoje mes sau pripažinome, kad per dvidešimt metų į Alytų neatvažiuo jaunų specialistų, vyksta senėjimo procesas. Kodėl neatvažiuoja? Nežinau. Žinome, kad jaunimas važiuoja kitur mokytis, pasilieka didmiesčiuose. Savęs paklausėme, o kas tą kultūrą toliau puoselės po dvidešimt metų.

G.JAKAVONIS: Vytautai, pats buvote iš tų kultūros žmonių, kurie kūrė Sąjūdį. Kaip manote, ką reikėtų daryti šioje situacijoje?

V.MARTINKUS: Atjaunėti reikia. Nesu šalininkas to pakartojimo, ano Sąjūdžio. Turbūt kiekvienu metu, ir mūsų taip pat, yra savų rūpesčių, ir kiekvienam jų turi būti rastas savas sprendimas. Bet anais laikais, kiek galiu prisiminti, visa, ką mes darėme, kilo tiesiog iš mūsų pačių. Ir atrodė, kad tai neišvengiama, tai būtina padaryti. Žengiamas žingsnis, tuomet dar kitas ir taip toliau. Grįžtu prie tos mūsų savijautos. Mes nežinome, kokio žingsnio reikia šiandien, rytoj. Tarsi įvairūs žingsniai galimi. Štai kalbame, galbūt čia koks Europos žmogaus standartas mums labiau turėtų rūpėti. Kiti sako, turėtume likti su savo lietuvišku paveldu. Man abejonių nekylo. Esu įsitikinęs, kad nėra universalus žmogaus. Jis visuomet turi savo prigimtines tapatybes. O prigimtinė tapatybė yra iš etnoso, iš tos vietos, iš to pasaulio, kuriame mes gimstame. Ir tik paskui su tuo savo prigimtinio individualumu galime keliauti kitur. Kaip sakė gerbiamas Jonas, galime būti įdomūs kitiems. Ir suomiai ar belgai mums gali būti įdomūs. Ta išėitis labai paprasta: reikia liautis taip žvalgytis po pasaulį ir pavyzdžių ieškoti kitur, o išiklausyti į savo patirtį. Vyrėsnieji turime sovietinės tikrovės, jos išgyvenimo patirtį. Ji niekur nėra dingusi. Vytautas dažnai kalba, kad ta patirtis šiandien tiesiog valdo mus. Turbūt taip ir yra. Bet turime ir naujos patirties, sukauptos per dvidešimt metų. Tai reikia į ją iškilinti ir iš to kai ką auginti.

Įžiūriu dvi baisiausias kultūros problemas: bibliotekos be knygų ir išnaikinta vidurinė klasė

Jonas LINIAUSKAS
Poetas

G.JAKAVONIS: Vytautai, kai mus kas nors tiesiogiai puola, kaip, tarkim, šaudė, trėmė rusai, esame tvirti. Pats minėjote apie dvarelius paežerėse. Kai pas mus ateina su saldiniu, rafinuotais būdais, pasidarome ne tokie stiprūs. Paneikite man žodžius, kad Pupų Dėdė buvo neteisingas, kai dainavo: „Viens raudonas kaip šėtonas, kitas rudas kaip šuva“. Ir vienų, ir kitų kaimynų turime saugotis.

VRUBAVIČIUS: Bet pasaulis yra sudėtingesnis. Mes turime saugotis ne kurdami kokias nors atskirtis ar stadydamiesi aukštesnę tvorą - tokių tvorų nepastatysime. Mes turime stengtis atsiboti nuo to, kas mums nepriimtina, ugdydami savo kūrybines galias, suprasdami, kas vyksta ir su mumis, ir su aplinka. Išlikti nėra pagrindinis klausimas. Reikia tvirtėti, nepaliaujamai save kurti, skleistis aplinkoje. Dabar mes neturime tokių istorinių asmenybių, diduomenės žmonių. Radvilos, visos kitos šeimos baltarusių yra taip pat sėkmingai garbinamos, restauruojami jų dvarai. Nekalbėsiu apie lenkus. Tai yra iššūkis mūsų pačių tapatybei ir į tą iššūkį mes turime atsakyti savo kultūrine kūryba. Toje kultūrinėje kūryboje nėra paveldo, kur galėtum paimti ir sakyti: čia mano, nelieskite, jūs iš manęs vagiate. Visi kuria, visi ima. Ir tie Radvilos bus tokie pat gudiški, kaip ir lietuviški. Jie gali būti labiau gudiški, jei mes nerodysime kultūrinių pastangų ir neskleisime savo Ra-

dvilų europinėje erdvėje. Kad ir kiek mes kalbėtume apie tą blogąją populiariąją kultūrą, turime aiškiai suvokti, kad yra tas prekinių kultūros sluoksnius. Jis yra universalus, mes taip pat kuriame „popsą“, pasinaudodami tam tikrais rinkodaros modeliais. Klausimas, kokį žmogų toje visuomenėje išauklėja kultūra ir švietimo sistema, mokykla. Todėl visos lėšos pirmiausia turi būti kreipiamos į švietimo sistemą, o mokytojas turi būti šios sistemos centrinė figūra.

J.JURASAS: Lietuvoje mokytoji mažiausiai mokama.

VRUBAVIČIUS: Kol taip mažtome, galime prikurti įvairiausių gairių, bet jos bus neveiksmingos. Nereikia toli ieškoti pavyzdžių - nuvažiuokite pasižiūrėti į Lenkijos valsčius, kokia ten yra vietos savivalda. Tai vienas dalykas. Antra, svarbu mokykla ir mokytojas - mokykloje turi vyrauti laisvo, kūrybingo žmogaus idealas, ir kultūra jį turi vienaip ar kitaip tvirtinti. O jeigu šito nėra, tai mes neturime perspektyvų. Labai įspūdingus apklausos duomenis pateikė Toleikis. Jis abiturientų paklausė, kada išnyks lietuvių tauta. Ir visi svarsė, ar tai bus 2030, ar 2050 metais. Nebuvo abejojantiųjų, kad ji išnyks.

V.MARTINKUS: Įsiterpsiu, kaip jis sakė, negalima kelti klausimo, ar išliks lietuvių tauta. Reikia kelti klausimą, kaip mes prisidėsime prie savo tautos išlikimo arba jos puoselėjimo.

G.JAKAVONIS: Jonai, jūsų Lietuvoje kurį laiką nematysime. Tarkite savo palinkėjimus kultūrai ar pamąstymus.

J.JURASAS: Nenoriu būti nei pranašu, nei žinovu. Kai atsirado kinas, sakė, kad jis sunaikins teatrą. Kai atsirado televizija, sakė, kad ji sunaikins kiną ir teatrą, bet niekas nieko nesunaikino. Dėl interneto - jei jis būtų atsiradęs Stalino laikais, tai tas režimas nebūtų išsilaikęs nė penkerių metų. Kinija bandė stabdyti interneto įtaką visuomenei, nepavyko. Tai yra baisiausias visokių režimų siaubas. Nes tai yra tiesa, kuri ateina pro kiekvieną plyšį. Kuo maitina internetas? Reikia mokėti maitintis, mokėti pasirinkti iš milijono galimybių. Tai yra galingiausia pasaulyje priemonė, kuri išsivystė per pastaruosius dešimt metų. Kai pradėjau važinėti į Merkinę, buvo vienas kompiuteris. O dabar visi kiekviename name naudoja. Štai kur nesustabdomas progresas.

VRUBAVIČIUS: Kompiuteris ir „bambalis“ - vis dėlto neišskiriama draugai.

J.JURASAS: Na, ir „bambalis“ neilgai gyvuos. Nusigers tie paskutiniai „bambalininkai“. O jaunimas šviečiasi.

Parengė Janina GRIGAITYTĖ

Visa filmuota medžiaga tinklalapyje w.w.zalgiris.org

Vilniaus medicinos draugija, tarnaujanti Lietuvai

Vilniaus medicinos draugijos archyvo nuotr.

► **SUKAKTIS.** Vilniaus medicinos ir Vilniaus chirurgų draugijų iškilmingas posėdis 2009 m., minint Chirurgų brolijos 500 m. jubiliejų Vilniaus universiteto Mažojoje auloje

Vilniaus medicinos draugija įkurta 1805 m. gruodžio 12 d. Vilniaus universiteto profesoriaus Jozefo Franko iniciatyva jo namuose Pilies gatvėje (dabar Didžioji g.1). Pirmuoju pirmininku išrinktas prof. Andrius Sniadeckis. 1806 m. patvirtinti draugijos įstatai, 1807 m. - diplomai ir ženklas (pieštas dailininko Jono Rustemo).

Dr. Dalia TRIPONIENĖ

Draugija pradėjo veikti tuo metu, kai Abiejų Tautų Respublika buvo carinės Rusijos imperijos sudėtyje. Geriausius laikus draugija išgyveno iki universiteto uždarymo (1832 m.). Ji turėjo 300 narių, 80 vietinių gydytojų, 103 narius korespondentus iš carinės Rusijos miestų, 123 - iš užsienio šalių.

Vilniaus medicinos draugija - pirmoji Rytų Europoje ir vienintelis medicinos mokslo centras Lietuvoje, caro įsakymu 1832 m. uždarius Vilniaus universitetą ir 1842 m. Medicinos chirurgijos akademiją. Draugijos gydytojai kovojo su epidemijomis (dizenterija, cholera ir kt.), tyrė krašto patologiją.

Šiuo metu draugija vienija visų (21) Vilniaus medicinos specialybių gydytojus vienam tikslui - skleisti medicinos naujoves, skatinti profesinį tobulėjimą.

1977 m. draugijos pirmininko profesoriaus Salezijaus Pavilionio siūlymu buvo įsteigta metinė Vilniaus medicinos draugijos premija už geriausių metų mokslo darbą, įdiegtą į praktiką. Nuo 1977 iki 2011 m. buvo pristatyti 103 darbai, kuriuose tyrinėtos Vilniaus miesto gyventojų sveikatingumo problemos, pateikta naujų diagnostikos ir gydymo metodų. Gydytojams įteiktos 35 premijos ir diplomai.

Draugija rūpinasi ne tik profesiniais reikalais, mokslo naujovių diegimu, bet ir miesto sanitariniais, socialiniais reikalais, gydytojų ir kultūros darbuotojų vertės iškelimu. Draugijos devizas „Tarnauti mokslui ir gimtajam kraštui“ patvirtintas daugybe jos veiklos faktų.

Per draugiją Vilnių pasiekė didžiausi medicinos laimėjimai iš Eu-

► **VERTINIMAS.** 2005 m. Vilniaus medicinos draugija apdovanota šv. Kristoforu už Vilniaus tradicijų puoselėjimą. Prizą atsiima draugijos pirmininkė dr. Dalia Triponienė

ropos. Draugijos nariai pradėjo susirašinėti su vakcinacijos nuo raupų pradininku E. Dženeriu ir visais būdais propagavo skiepėjimo idėją tarp vietinių gyventojų. 1808 m. Vilniuje įsteigtas Vakcinacijos institutas, kur buvo gaminama vakcina ir organizuojami skiepėjimai nuo raupų. Po 1831 m. sukilimo caro valdžia Vakcinacijos institutą uždarė, nutrūko skiepų gamyba bei gyventojų skiepėjimai ir netrukus prasidėjo nauja raupų epidemija. Draugijos veiklą palietė visi krašto sukrėtimai: sukilimai, stiprėjanti autokratinės valstybės priežiūra, represijos.

1846 m. amerikiečiai T. Mortonas, J. Vorenas ir Ch. Džeksonas pirmą kartą chirurgijos praktikoje panaudojo eterio narkozę. Po 5 mėnesių Vilniaus medicinos draugijoje A. Adamovičius apie tai perskaitė pranešimą, o 1847 m. vasario mėn. chirurgas L. Liachovičius eterio narkozę panaudojo operacijos metu, šalindamas vėžio pažeistą moters krūtį. Praėjus vos keliems mėnesiams po rentgeno spindulių atradimo, 1896 m. neeiliniame draugijos posėdyje A. Geršūnas skai-

tė pranešimą apie V. Rentgeno atrastus spindulius ir demonstravo rankos, kur buvo įstrigusi adata, rentgenogramą.

Pasirodžius Europoje pneumatinėms dviračių padangoms, draugijos septynių narių komisija išnagrinėjo dviračių poveikį žmonių sveikatai ir 1898 m. paskelbė pranešimą „Apie fizinių pratybų ir ypač dviračių įtaką jaunam organizmui“.

XIX a. pabaigoje, kai suklestėjo bakteriologijos mokslai, draugijoje pradėtos giliau nagrinėti infekcinių ligų problemos. Ieškota būdų, kaip įveikti infekcijas, kokia yra jų epidemiologija ir profilaktika. Buvo aptarti L. Pastero ir jo bendraminčių pasiūlymai, kaip įveikti pasiutligę, difteriją ir kitas ligas, perskaitytas pranešimas apie lietuvių kilmės mokslininko F. Šaudinio 1906 m. atrastą spirochetą. Garsusis vokiečių mikrobiologas Nobelio premijos laureatas R. Kochas pats susirašinėjo su Vilniaus medicinos draugija, supažindino Vilniaus gydytojus su naujaisiais tuberkuliozės diagnostikos būdais. (Draugijos archyve yra išlikę jo laišakai, nuotraukos.)

1885 m. draugijoje įsteigta sanitarinės sekcijos, kuri įkūrė Chemijos ir bakteriologijos laboratoriją (ji rūpinosi infekcinių ligų diagnostika ir ap-

saugą). Dar 1809 m. J. Franko iniciatyva buvo įkurtas Motinystės institutas, kuris teikė medicininę ir materialinę pagalbą namuose neturtingoms ir vienišoms gimdyvėms. Motinystės institutas buvo pirmoji tokio tipo medicinos įstaiga Europoje. Daug dėmesio skirta mokyklų higienai, rūpinamasi, kad mokiniai būtų paskiepyti, reikalauta neleisti į klases sergančių užkrečiamosiomis ligomis, per didelius šalčius neversti vaikų eiti į mokyklą, steigtos nemokamos varguomenės ambulatorijos, rūpinamasi farmacijos reikalais. (Pirkliais laikyti vaistinėms priskirti mokslininkų luomai.) Sanitarinio švietimo srityje ypač nusipelnė žymūs gydytojai ir visuomenės bei kultūros veikėjai A. Domaševičius, A. Vileišis, S. Matulaitis, J. Basanavičius.

1945-1975 m. draugija daug dėmesio skyrė sveikatos apsaugai, kovai su infekcijomis Vilniaus mieste, gydytojų kvalifikacijos kėlimui - nagrinėjo diagnostikos ir gydymo klaidas, diegė naujus gydymo metodus.

Vilniaus medicinos draugijoje buvo išnagrinėta daug svarbių Vilniaus medicinai klausimų: gydytojo etika, vėžio diagnostika ir profilaktika, vyresnio amžiaus žmonių sveikatos problemos, AIDS profi-

laktika, studentų atranka medicinai, tuberkuliozės situacija Vilniuje, virusinio hepatito C diagnostika ir paplitimas mieste, naujovės stomatologijoje, šiuolaikinis skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligės gydymas, antimikrobiniai preparatai klinikinėje praktikoje, naujos diagnostinės technologijos medi-

ci-
cinoje, veninių trofinių opų šiuolaikiniai gydymo būdai, pilvo traumos, ambulatorinis kataraktos chirurgijos įdiegimas, skubi medicinos pagalba Vilniaus mieste.

Sovietmečiu draugija išlaikė tautinę dvasią. Buvo rengiami susirinkimai, kuriuose kalbėta apie Joną Basanavičių, Vincą Kudirką, Kazį Grinių, apie lietuvių kilmę, visuomenės auklėjimą blaivybės dvasia ir kt. Tęstas švietėjiškas darbas, propaguotos humanistinės idėjos, diegta pagarba asmeniui.

Per ilgametę draugijos istoriją radosi daug iškilų gydytojų, kurie aukojosi savo miesto žmonėms ir kuriuos ypač gerbė vilniečiai. Tai liudija paminklinė lenta Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčioje chirurgui Ipolitui Jundzilui, antkapiniai paminklai daktarui Jonui Basanavičiui, Adomui Adamovičiui, Antanui Vileišiui, Vaclovui Jasinskiui ir kt. Vilniaus medicinos draugijos garbės prezidentą daktarą Julijoną Ticijų laidojo visas Vilnius ir caro valdžia turėjo tai leisti.

Specialiais posėdžiais paminėtos ypač iškilios sukaktys. 1821 m. - E. Dženerio 70-metis, 1859 m. - gydytojo J. Kovalskio, globojusio Adomą Mickevičių, darbo 50-metis, 1872 m. - ilgamečio Vilniaus medicinos draugijos pirmininko profesoriaus A. Adamovičiaus darbo 50-metis, 1890 m. - Vilniaus medicinos draugijos garbės pirmininko Julijono Ticijaus darbo 50-metis.

Ši tradicija tęsiama. Atskiromis konferencijomis paminėti prof. P. Norkūno, prof. V. Kviklio 100-mečiai, draugijos garbės nario R. Kocho mirties 100-osios metinės, moderniosios kraujagyslių chirurgijos 40-metis ir Vilniaus chirurgų (pradžioje - cirulnikų) brolijos 500 metų sukaktis, draugijos signataro J. Šimkevičiaus vaikų ligų vadovėlio „Mokslas apie vaikų ligas“ 200 metų sukaktis. Minint Vilniaus medicinos draugijos 200 metų jubiliejų, Vilniaus medicinos draugijos garbės nario vardai suteikti žymiausiems Vilniaus gydytojams.

Pasitelkdami praeities išmintį ir stiprybę, draugijos nariai išlieka ištikimi draugijos devizui - „Tarnauti mokslui ir gimtajam kraštui“.

► **Dailininko Jono Rustemo pieštas draugijos ženklas, kuriame pavaizduota laurų ir palmių vainiku apsupta deivė Izidė**

kaita, dezinfekcija, nutekamųjų vandenų nukenksminimu, nemokamai skiepimo nuo raupų). Buvo nagrinėta ir „plica polonica“ (kaltūno) tema. Dar 1876 m. gyd. H. Dar-Dobrżickis įrodė, kad kaltūnas yra ne liga, o antisantarijos ir nevalyvumo padarinys.

Draugija laikėsi nuostatos, kad svarbiausias šalies turtas - jos žmo-

nių sveikatos problemos, AIDS profi-